

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
शुक्रवार, दिनांक १० मार्च, २०२३
(सकाळी १०-३० ते ११-४५ वाजेपर्यंत)

म.वि.प. नियम १७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —

सर्वश्री कपिल पाटील, अंबादास दानवे, किरण सरनाईक, सत्यजित तांबे, सतेज ऊर्फ बंटी डी. पाटील, अभिजीत वंजारी, जयंत आसगावकर, विक्रम काळे, सतीश चव्हाण, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, राजेश राठोड, डॉ.प्रज्ञा सातव, सर्वश्री अब्दुलाखान दुर्राणी, अमोल मिटकरी, शशिकांत शिंदे, किशोर दराडे, सुधाकर अडबाले, डॉ.वजाहत मिर्झा, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम १७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —

"जुन्या पेन्शनच्या मागणीसाठी राज्यसरकारी, निमसरकारी कर्मचारी आणि शिक्षक यांच्या समन्वय समितीने १४ मार्च पासून दिलेला बेमुदत संपाचा इशारा, मागील १५ वर्षांच्या काळात कोणतीही पेन्शन योजना सुरु नसल्यामुळे त्याकाळातील शासनाचा १४ टक्का हिस्सा आणि कर्मचाऱ्यांचा १० टक्के हिस्सा असा शासन आणि कर्मचारी यांना द्यावा लागणारा मोठा भुर्दंड, कोणत्याही योजनेत नसलेल्या हजारो शिक्षकांना जीपीएफ खाते नसल्यामुळे सातव्या वेतन आयोगाचे न मिळालेले थकीत नगदी हप्ते, १ नोव्हेंबर, २००५ पूर्वीच्या कर्मचाऱ्यांना जीपीएफ कपात सुरु असताना त्यांना नव्या योजनेत ढकलून बंद केलेली कपात, १ नोव्हेंबर, २००५ पूर्वी नियुक्त झालेले शासकीय कर्मचारी नंतर कायम होऊन त्यांना आणि न्यायालयीन कर्मचाऱ्यांना पेन्शन चालू ठेवण्याचा निर्णय, शिक्षकांच्या बाबतीत मात्र लागू करण्यास दिलेला नकार, वस्तीशाळा शिक्षकांनाही त्यांची नेमणूक २००५ पूर्वीची असूनही त्यांना जुनी पेन्शन योजना अद्यापी लागू झालेली नसणे, संविधानातील समतेच्या तत्त्वाशी विसंगत असे हे शासनाचे धोरण असणे, दिल्ली, राजस्थान आणि छत्तीसगड राज्याप्रमाणे नोव्हेंबर, २००५ ची विभाजन रेषा रद्द करून आधीच्या व नंतरच्या सरसकट सर्व कर्मचाऱ्यांना व शिक्षकांना जुनी पेन्शन योजना तात्काळ लागू करण्याची आवश्यकता, महाराष्ट्र शासन याबाबत कोणती भूमिका घेत नसल्यामुळे शासकीय व निमशासकीय कर्मचारी व शिक्षक यांच्यामध्ये वाढलेला प्रचंड असंतोष, याबाबत तातडीने दखल घेऊन शासनाने करावयाची उपाययोजना व कार्यवाही."

(दुपारी १२.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे.

दोन : (क) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचना – (असल्यास).

(ख) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची निवेदने –

(१) श्री.अमोल मिटकरी, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ५ वर उप मुख्यमंत्री निवेदन करतील :-

नंदेश्वर (ता.मंगळवेढा, जि.सोलापूर) येथील दिनांक २१/०३/२०२३ रोजी तीन महिलांची हत्याराने वार करून हत्या केल्याबाबत.

(२) सर्वश्री शशिकांत शिंदे, अमोल मिटकरी, विक्रम काळे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ४ वर उप मुख्यमंत्री निवेदन करतील :-

बरगेवाडी (ता.कोरेगांव, जि.सातारा) येथील धोम डावा कालवा फुटून त्यातील लाखो लिटर पाणी वाया गेल्याबाबत.

(३) श्री.अंबादास दानवे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ९ वर उप मुख्यमंत्री निवेदन करतील :-

पैठण येथील जायकवाडी धरणाच्या दुरुस्तीबाबत.

(४) श्री.सतेज ऊर्फ बंटी डी. पाटील, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १० वर उप मुख्यमंत्री निवेदन करतील :-

महावितरण कंपनीने कृषी पंपांच्या वीज दरवाढीच्या प्रस्तावित केलेल्या निर्णयाबाबत.

(५) श्री.सचिन अहिर, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १४ वर सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री निवेदन करतील :-

मुंबई, भिवंडी, ठाणे शहर परिसरात बोगस डॉक्टरांचे दवाखाने आणि खाजगी पॅथॅलॉजिक लॅब (प्रयोगशाळा) मोठ्या प्रमाणात सुरु असल्याबाबत.

तीन : लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(१) श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"परभणी येथील लोकप्रतिनिधी यांनी माहे फेब्रुवारी, २०२३ दरम्यान मुख्य सचिव, यांच्याकडे लेखी तक्रार दाखल करणे, पाथरी जिल्हा परभणी येथे नव्याने सुरु झालेल्या राजमाता अहिल्याबाई होळकर येथे आठवडी बाजार भरण्याबाबत मुख्य अधिकारी व प्रशासक यांनी दिनांक २० ऑक्टोबर, २०२२ रोजी दिलेल्या आदेशाप्रमाणे कर्मचाऱ्यांनी दिनांक २७ ऑक्टोबर, २०२२ रोजी नवीन आठवडी बाजारात भाजी, फळ, विक्रेते यांना जागेवर बसविण्याची प्रक्रिया सुरु करणे, परंतु, काही भाजीपाला विक्री करणाऱ्यांनी नगर परिषद कर्मचाऱ्यांना शिवीगाळ केली व धमकावले त्यामुळे नगरपरिषद कर्मचाऱ्यांनी दिलेल्या तक्रारीवरून पाथरी पोलीस स्टेशन येथे भा.द.वी. ३५३, ५०४, ३४ नुसार दिनांक २७ ऑक्टोबर, २०२२ रोजी गु.र.न. ४८९/२०२२ प्रमाणे गुन्हा नोंद करण्यात आलेला असणे, तसेच त्या चारही आरोपींना अटक करण्यात येणे, परंतु नगर परिषदने केलेल्या कारवाईचा राग धरून त्या आरोपीपैकी एकाने दिनांक २८ ऑक्टोबर, २०२२ रोजी शासकीय कर्तव्य करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांच्या विरुद्ध पातरी पोलीस स्टेशन येथे लेखी तक्रार नोंदवल्यावरून पोलिसांनी त्या चार नगर परिषद कर्मचाऱ्यांविरुद्ध ३८४, ५०४, ५०६, ३४ प्रमाणे गु.र.न. ४९०/२२ प्रमाणे गुन्हा नोंदविणे, तसेच चारही नगरपरिषद कर्मचाऱ्यांना अटक करण्यात येणे, याप्रकरणी विशेष बाब म्हणजे आरोपी म्हणून अटकेत असलेल्या व्यक्तीने पोलीस ठाण्यातील कोठडीमधून लेखी तक्रार दिली व त्या तक्रारीवरून कर्मचाऱ्यांच्या विरुद्ध तात्काळ गुन्हा नोंद करण्यात आला तसेच, त्यांना अटकही करण्यात येणे, सर्वोच्च न्यायालयाने अर्निष कुमार विरुद्ध बिहार सरकार या प्रकरणी दिलेल्या निर्देशानुसार सात वर्षांपर्यंत शिक्षा असलेल्या गुन्ह्यातील आरोपींना अटक करण्यात येऊ नये असे निर्देश दिलेले असणे परंतु, पाथरी येथील या प्रकरणात सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या त्या निर्देशांचे उल्लंघन करून पाथरी नगरपरिषदेतील कर्मचाऱ्यांना अटक करण्यात येणे, या प्रकरणात आरोपी विरुद्ध नोंदविलेल्या गुन्ह्यामध्ये जी कलमे लावण्यात आली आहेत त्यात जास्तीत जास्त तीन वर्षेपर्यंत शिक्षा असतांनासुद्धा सर्वोच्च न्यायालयाच्या वरील निर्देशाचे उल्लंघन करीत पाथरी पोलिसांनी त्या शासकीय कर्मचाऱ्यांना अटक करणे, ज्या गुन्ह्यात तीन वर्षांपर्यंत शिक्षा आहे, व तशी कलमे लावली आहेत त्या प्रकरणात फौजदारी संहिता कलम ४१ प्रमाणे पोलीस अधिकाऱ्यांनी त्या

आरोपींना लेखी नोटीस देऊन पोलीस अधिकाऱ्यांसमोर हजर राहण्यास कळवणे बंधनकारक असणे परंतु या प्रकरणात तशी लेखी नोटीस न देता थेटपणे कर्मचाऱ्यांना अटक करणे, चारही शासकीय कर्मचारी असून ते शासकीय काम करत होते म्हणजेच त्या दिवशी ड्युटी बजावताना त्यांना अटक करण्यात येणे, कोणत्याही सरकारी कर्मचाऱ्यांला अटक करण्यापूर्वी त्या कर्मचाऱ्यांच्या विभाग प्रमुखांची लेखी परवानगी घेणे बंधनकारक असणे, अटक केल्यानंतर विभागाकडून परवानगी मिळवणे हे नियमबाह्य असणे, असे असतानाही पाथरी पोलिसांनी व त्यांच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांनी चार शासकीय नगरपरिषद कर्मचाऱ्यांना अटक करण्यापूर्वी त्यांच्या विभाग प्रमुखांची कोणतीही पूर्वपरवानगी घेतलेली नसणे, अधिकारी, कर्मचारी यांचे विरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यापूर्वी सीआरपीसी १९७ नुसार सक्षम नियुक्ती अधिकारी यांची लेखी परवानगी घेणे बंधनकारक असतानाही या प्रकरणात मनमानीपणे तसेच पदाचा व कायद्याचा दुरुपयोग करून पाथरी पोलीस व त्यांचे वरिष्ठ अधिकारी यांनी सर्वोच्च न्यायालय, सीआरपीसी, फौजदारी संहिता, व शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या निर्देशाचे उल्लंघन केले असणे, वरील सर्व प्रकरणी झालेल्या नियमभंगाची आपल्या स्तरावरून चौकशी करून दोषी असणारे स्थानिक वरिष्ठ पोलीस अधिकारी यांच्या मनमानी कारभाराची व पदाच्या दूर उपयोगाची चौकशी करून त्यांना निर्लंबित करण्यात यावे, अशी मागणी मुख्य सचिव यांच्या कडे करूनही अद्यापपर्यंत त्यांच्या स्तरावरून कोणतीही सक्षम कारवाई करण्यात न येणे, परिणामी कर्मचाऱ्यांमध्ये निर्माण झालेले भीतीचे वातावरण, याबाबत शासनाने करावयाची कारवाई व उपाययोजना."

(२) श्री.अनिकेत तटकरे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"रायगड जिल्ह्यातील मौजे चोची व मौजे कोंढाणे ता.कर्जत येथे शासनामार्फत धरण बांधण्याचे काम प्रस्तावित असणे, या ठिकाणच्या आदिवासी शेतकऱ्यांच्या जमिनी भूसंपादित करण्यात येणार असणे, मौजे चोची व कोंढाणे येथील मिळकती अस्तित्वात असल्यापासून आदिवासी शेतकरी सदर मिळकतीचे कुळ म्हणून कायम असणे, या जमिनीवर सर्व आदिवासी शेतकऱ्यांचा उदरनिर्वाह असणे, सर्व आदिवासी शेतकऱ्यांना जिल्हाधिकारी कार्यालयात सुनावणीसाठी हजर राहण्याचे कळविण्यात आलेले असणे, या संदर्भात सर्व आदिवासी शेतकऱ्यांनी लेखी अर्जाद्वारे जिल्हाधिकारी, रायगड यांच्याकडे लेखी खुलासा कळविलेला असणे, या मिळकती भूसंपादित होणार असल्याची माहिती मिळाल्यावर महसूल विभागाचे अधिकारी याचेकडून कुळाचे खाजगी सावकारांशी संधान साधणे, शेतकऱ्यांना भूसंपादनाच्या नोटीसा आल्यावर कुळ बदलण्याचा प्रयत्न करणे, सावकारांना कायदा कुळाच्या जमिनीवर हक्क सांगण्यासाठी प्रवृत्त करणे, या जमिनी शासकीय अधिकाऱ्यांचे

नातेवाईक यांच्या नावावर करण्याचा प्रयत्न करणे, शासकीय नियमाची पायमल्ली व आपल्या अधिकाराचा दुरुपयोग करून आदिवासी शेतकऱ्यांवरच दबाव टाकणे, त्यांची फसवणूक करणे, एकूणच या जमिन भूसंपादनामध्ये आदिवासी बांधवांची फसवणूक करून शासकीय अधिकारी जमिनीचा गैरव्यवहार करीत असणे, सदर प्रकरणाची सखोल चौकशी करण्याची मागणी व याबाबत शासनाची भूमिका."

(३) **श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर**, प्रविण दरेकर, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **दुग्ध व्यवसाय विकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्र राज्य सहकारी दुध महासंघ मर्या (महानंद) या शासकीय संस्थेत झालेल्या आर्थिक गैरप्रकाराबाबत पावसाळी अधिवेशन २०२२ दरम्यान लक्षवेधी सूचना उपस्थित करण्यात येणे, सदर लक्षवेधी सूचनेवर विधानपरिषद सभागृहात झालेल्या चर्चेमध्ये मंत्री महोदयांनी सदर झालेल्या गैरप्रकाराबाबत चौकशी करण्यासाठी समिती गठीत करण्यात येईल असे आश्वासन दिले असणे, यानुसार दिनांक २२ ऑगस्ट २०२२ च्या शासन निर्णयानुसार आयुक्त दुग्धव्यवसाय यांच्या अध्यक्षतेखाली चौकशी समिती गठीत करण्यात आल्याचे निदर्शनास येणे, सदर चौकशी समितीचा अहवाल शासनाने सादर करण्यात आला असून अद्यापपर्यंत तो प्रसिद्ध करण्यात न आल्याचे समोर येणे, महासंघाने संचालक मंडळाच्या मान्यतेने पिशवीबंद दुधाला रु. २८ कोटी अनुदान वाटप केल्याने महासंघाच्या अर्थव्यवस्थेवर अनावश्यक भार पडून महासंघाची आर्थिक स्थिती ढासळली असल्याची बाब उघडकीस होणे, याबाबत संचालक मंडळाने चुकीचा ठराव मंजूर केल्याने सदर स्थिती उद्भवली असून रु. २८ कोटी रकमेची वसुली संबंधित संचालकांकडून करण्याची कार्यवाही करावी असे आदेश शासनाने दिले असल्याची बाब समोर येणे, महासंघाच्या गलथान कारभारामुळे येथील कामगार व कर्मचारी यांना अनेक समस्या भेडसावत असणे, कामगारांच्या प्रश्नांबाबत दिनांक २२.११.२०२२ रोजी मुख्यमंत्री व दुग्धविकास मंत्री यांच्या समवेत कामगारांच्या उपस्थितीत झालेल्या बैठकीमध्ये मुख्यमंत्री यांनी दिलेल्या आदेशाची अंमलबजावणी राज्य शासन व दुध महासंघाच्या व्यवस्थापनाकडून योग्य रीतीने झालेली नसल्याची बाब निदर्शनास येणे, परिणामी कामगारांमध्ये शासनाप्रती तीव्र असंतोषाची भावना निर्माण होणे, कामगारांचे होत असलेले हाल लक्षात घेता सदर आदेशाची अंमलबजावणी तातडीने करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची भूमिका."

(४) **डॉ.वजाहत मिर्झा**, सर्वश्री अभिजित वंजारी, राजेश राठोड, डॉ.प्रज्ञा सातव, सर्वश्री अशोक ऊर्फ भाई जगताप, किरण सरनाईक, धीरज लिंगाडे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"पुणे शहराला स्मार्ट सिटीचा दर्जा असून याच स्मार्ट पुण्यातील ससून रुग्णालयासारख्या नामांकित रुग्णालयात सुपरस्पेशलिटी सुविधांची वानवा असणे, तसेच राज्यातील अनेक सुपर स्पेशलिटी रुग्णालयांना सुविधा उपलब्ध होत नसणे तसेच अनेक पदे रिक्त असल्याची बाब समोर येणे, ससून रुग्णालयात मेडिकल विभागाच्या कार्डिओलॉजी, जठरांत्रमार्ग रोग विभाग (गॅस्ट्रोइंटेरॉलॉजी), मेंदूविकार (न्युरोलॉजी) व नेफ्रॉलॉजी विभाग तर शल्यचिकित्सांमध्ये असलेल्या हृदयशल्यचिकित्सा विभाग (सीव्हीटीएस), प्लास्टिक सर्जरी, मेंदुशल्यचिकित्सा (न्युरोसर्जरी), मूत्रविकार (युरोलॉजी) व बालशल्यचिकित्सा (पेडियाट्रिक सर्जरी) या विभागात स्पेशालिस्ट, सुपरस्पेशालिस्ट मनुष्यबळाची पदेच मंजूर नसल्याने शल्यसुविधा पुरविण्यास अत्यंत अडचणी येणे, या विभागाचे श्रेणीवर्धन किंवा विस्तार अनेक वर्षांपासून रखडले असून हे विभाग पूर्ण ताकतीने सुरू होण्यासाठी प्राध्यापक, सहयोगी प्राध्यापक अशी पदे भरणे आवश्यक असताना याकडे रुग्णालय प्रशासनाचे व शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, या विभागांत गोरगरीब रुग्णांना तसेच उच्च स्वरूपाच्या उपचारांची गरज असलेल्या रुग्णांना यापासून वंचित राहवे लागत असल्याने त्यांच्यात पसरलेली तीव्र असंतोषाची व नाराजीची भावना, याबाबत राज्य शासनाने तातडीने चौकशी करून ससून रुग्णालय, तसेच अशीच परिस्थिती असलेल्या राज्यातील अनेक सुपर स्पेशलिटी रुग्णालयातील रिक्त असलेली अनेक पदे त्वरीत भरण्याची व या रुग्णालयात सुपर स्पेशलिटी साठी आवश्यक सर्व सोयी सुविधा उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही तातडीने करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(५) **श्री.महादेव जानकर, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राष्ट्रीय आरोग्य अभियान अंतर्गत पायाभूत सुविधा कक्ष मुंबई येथे कार्यरत अधीक्षक अभियंता यांनी बांधकामाच्या निविदामध्ये ठराविक कंत्राटदाराला निविदा बहाल करून सदर कामे वेळेत पार न पाडणे व राज्याचा बांधकामाचा खर्च कमी होणे, यामध्ये आर्थिक भ्रष्टाचार केल्याचे उघड झाले असणे, तसेच उपरोक्त अधिकारी यांनी फिल्ड हॉस्पिटलची निविदा अटी व शर्ती पूर्ण न करता ठराविक कंत्राटदाराला दिल्यामुळे तीन महिन्याची मुदत असतानाही वर्षभर काम पूर्ण न होणे व निकृष्ट दर्जाचे काम होणे, MCH WING ची निविदा प्रकिया उशिरा करणे ठराविक कंत्राटदाराला काम देण्याकरता अटी व शर्ती बदलणे, निविदा प्रकिया पूर्ण होऊनही वर्क ऑर्डर न देणे यामध्ये मोठे प्रमाणात निविदाधारकाकडून टक्केवारी घेणे, एकंदरीत राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत पायाभूत सुविधा कक्षामार्फत होत असलेल्या कामांमध्ये तांत्रिक मान्यतेसाठी टक्केवारी घेणे, ठराविक निविदाधारकाला निविदा देणे त्यामध्ये आर्थिक फायदा झाल्याशिवाय पुढची कारवाई न करणे हे करतांना उपसंचालक स्तरावरील

कार्यकारी अभियंता यांना हाताशी धरून निविदा प्रकिया पूर्णपणे मॅनेज करून ठराविक ठेकेदाराला देणे, सदर निविदा प्रकियेमध्ये फक्त कंत्राटी अधिकारी असल्यामुळे मोठ्या प्रमाणात अनियमितता असणे, त्यामुळे एक वर्षाचे काम चार-पाच वर्ष होत आले तरी पूर्ण न होणे असे असून निविदाधारकावर जिल्हा स्तरावरून ब्लॅकलिस्टिंग कारवाई प्रस्तावित केली तरी आर्थिक फायदयापोटी त्यांच्यावर कोणतीही कारवाई न करणे, त्यामुळे खर्च न होणे, केंद्र शासनाने याबाबत नाराजी व्यक्त केली असणे, राज्याचे मोठ्या प्रमाणात आर्थिक नुकसान होणे, त्यामुळे जनसामान्यांमध्ये आरोग्य यंत्रणेचा बोजवारा उडाला असल्याचे आढळून येत असणे, तसेच वरील प्रकरणी चौकशी केली नसल्याने व या भ्रष्टाचार करणाऱ्या अधिक्षक अभियंता यांच्यावर कोणतेही कारवाई किंवा चौकशी न केल्यामुळे जनतेत शासनाच्या विरोधात तीव्र संतापाची लाट उसळली असणे, परिणामी शासनाने तातडीने करावयाची कारवाई किंवा उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

(६) श्री.नरेंद्र दराडे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सहकार मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"तत्कालीन सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था इगतपुरी/निकाह (जि.नाशिक) यांनी त्यांच्या कार्यकाळात घाटनदेवी औद्योगिक सहकारी वसाहत मर्या, इगतपुरी या संस्थेचे बेकायदेशीररित्या घाटनदेवी गृहनिर्माण सहकारी संस्थेत रूपांतर करणे, मंजूर सहकार संस्थेच्या पोटनियम दुरुस्ती प्रस्तावास मंजूरी देतांना वैधानिक कार्यकक्षा ओलांडून संस्थेच्या कार्यक्षेत्रात बदल करणे, उक्त सहाय्यक निबंधक इगतपुरी येथे कार्यरत असतांना मुख्यालयी वास्तव्यास न रहाणे, तसेच ते नियमितपणे कार्यालयात उपस्थित न राहणे, मासिक दैनंदिनी सादर न करणे त्याच प्रमाणे त्यांच्याकडे सोपविण्यात आलेल्या कायदा कलम ८८ चौकशी न करणे, कामकाज विहित मुदतीत पूर्ण न करणे, या सर्व प्रकरणी त्यांची विभागीय चौकशी प्रस्तावित असणे, त्यांनी शासकिय कामकाजात हलगर्जीपणा करून, महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम १९७९ मधील नियम (एक) (तीन) चा भंग केल्याप्रकरणी जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नाशिक यांनी सविस्तर प्रस्ताव दिनांक ०४/०५/२०२२ रोजी सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना सादर करणे, त्यानंतर दिनांक ३१/१०/२०२२ रोजी विद्यमान सहाय्यक तसेच दिनांक २८/१२/२०२२ रोजी सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था, निफाड यांनी उक्त गैरव्यवहार प्रकरणीचा अहवाल मा जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संख्या, नाशिक यांना सादर करणे. तथापी अद्याप याप्रकरणी कोणतीच कारवाई करण्यात न येणे, उक्त तत्कालीन सहाय्यक निबंधक हे सध्या जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, धुळे येथे कार्यरत असून त्यांच्या कामकाजाबाबत धुळे व नंदुरबार जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, धुळे, च्या अध्यक्षांनी दिनांक २२/०९/२०२२ रोजी सहकार

आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य यांच्याकडे तक्रार दाखल करणे, शासनाने या सर्व प्रकरणी तातडीने चौकशी करून कामकाजात हलगर्जीपणा व गैरव्यवहार करणाऱ्या संबंधीत अधिकाऱ्यावर कठोर कारवाई आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली कार्यवाही वा शासनाची प्रतिक्रिया."

(७) **श्री.किरण सरनाईक, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"इतर मागास बहुजन कल्याण विभागामार्फत राज्यामध्ये विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, उच्च माध्यमिक आश्रम शाळा, ज्युनिअर कॉलेज १४७ असणे, त्यामध्ये उच्च माध्यमिक शिक्षकांना सातवा वेतन आयोग लागू असणे, परंतु उच्च माध्यमिक आश्रम शाळेतील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना वरिष्ठ व निवड श्रेणीचा वेतन बँड लागू असणे, शालेय शिक्षण विभाग व आदिवासी विभाग यामध्ये कार्यरत उच्च माध्यमिक शिक्षकांना हा लाभ मिळत असणे, परंतु बहुजन कल्याण विभागामार्फत चालू असलेल्या जवळपास आश्रमशाळेतील ११२९ शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना वरिष्ठ व निवड श्रेणीचा लाभ मिळत नसणे, हे शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी शिक्षण विभागाचा भाग असणे, त्यांनाही निवड श्रेणी व वरिष्ठ श्रेणीचा लाभ सातवा वेतन आयोगानुसार देण्याची मागणी सातत्याने या शिक्षकांकडून करण्यात येत असणे, त्यांना हा लाभ मिळत नसल्याने या शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या मनात शासनाप्रती चिडीची व संतापाची भावना निर्माण झालेली असणे, बहुजन कल्याण विभागामार्फत चालू असलेल्या आश्रमशाळेतील जवळपास ११२९ शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना वरिष्ठ व निवड श्रेणीचा लाभ मिळण्याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(८) **डॉ.मनिषा कायंदे**, सर्वश्री सचिन अहिर, सुनिल शिंदे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **पर्यटन मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"लाखो वारकऱ्यांचे श्रद्धास्थान असलेले पंढरपूर येथे चालू आर्थिक वर्षात कॉरिडॉर तयार करण्याचे प्रस्तावित असणे, पंढरपूर देवस्थान परिसरातील या कॉरिडॉरच्या पहिल्या टप्प्यासाठी ३०० कोटींचा निधी खर्च करण्याचे नियोजित असणे, उत्तर प्रदेशात काशी विश्वनाथ कॉरिडॉर, तसेच मध्य प्रदेशातील उज्जैन येथील महाकाल कॉरिडॉर प्रकल्पाच्या धरतीवर विकास करण्याचे नियोजन असणे, केंद्र आणि राज्य सरकार संयुक्तपणे खर्चाचा हिस्सा उचलून पंढरपूर शहरातील गल्ल्या, रस्ते, घाट, मठ, लहान-मोठी मंदिरे, चंद्रभागा तीराचा विकास, विठ्ठल मंदिर ते पालखी मार्ग, यावरील विकासाकडे कॉरिडॉर निर्माण करताना खास लक्ष देण्यात येणार असल्याचे पर्यटन मंत्र्यांनी जाहीर करणे, आषाढी एकादशी सह इतर सणांच्या वेळी मोठ्या प्रमाणावर वारकरी पंढरपूरात येत असून त्यांना विविध सोयी-सुविधांची कमतरता भासत असल्याने

कॉरिडॉर विकासानंतर पंढरपूरचा चेहरा मोहरा बदलण्याचे भाकीत करणे, याबाबत ऑक्टोबर महिन्यामध्ये पर्यटन मंत्री यांच्याकडून घोषणा झाल्यानंतर पंढरपूरसह राज्यभरातील वारकऱ्यांचा या विकासाकरिता विरोध असणे, सदर कॉरिडॉर विकासामुळे शहरातील नागरिकांसह मोठ्या प्रमाणावर जुनी मंदिरे व मठांचे पुनर्वसन करावे लागत असल्यामुळे स्थानिकांचा कॉरिडॉर करिता प्रचंड विरोध असणे, याबाबत काही लोकप्रतिनिधींनी हायकोर्टात याचिका दाखल करून कॉरिडॉर करिता विरोध दर्शविणे, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष त्यामुळे स्थानिकांमध्ये पसरलेला असंतोष याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

चार : म.वि.प. नियम १०१ — अ अन्वये विशेष उल्लेख — (असल्यास)

- मध्यंतर -

पाच : राज्यपालांच्या अभिभाषणावरील चर्चेस मुख्यमंत्री यांचे उत्तर —

सहा : सन २०२२-२०२३ च्या पुरवणी मागण्यांवर चर्चा —

खालील मंत्र्यांच्या मागण्यांवर चर्चा होईल.

- १) मुख्यमंत्री.
- २) उप मुख्यमंत्री.
- ३) महसूल, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास मंत्री.
- ४) वने, सांस्कृतिक कार्ये, मत्स्यव्यवसाय मंत्री.
- ५) उच्च व तंत्रशिक्षण, वस्त्रोद्योग, संसदीय कार्ये मंत्री.
- ६) आदिवासी विकास मंत्री.
- ७) ग्रामविकास व पंचायत राज, वैद्यकीय शिक्षण, क्रीडा व युवक कल्याण मंत्री.
- ८) पाणी पुरवठा व स्वच्छता मंत्री.
- ९) कामगार मंत्री.
- १०) उद्योग मंत्री.
- ११) सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री.
- १२) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून), अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री.
- १३) कृषी मंत्री.
- १४) शालेय शिक्षण, मराठी भाषा मंत्री.

- १५) सहकार, इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्री.
१६) राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री.
१७) पर्यटन, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता, महिला व बालविकास मंत्री.

सात : शासकीय विधेयके —

(क) उद्योग मंत्री यांचा प्रस्ताव (म.वि.प. नियम १४९ अन्वये) —

"महाराष्ट्र विधानसभेने संमत केलेले "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ४ - महाराष्ट्र उद्योग, व्यापार व गुंतवणूक सुविधा विधेयक, २०२३" मागे घेण्यास अनुमती द्यावी."

(ख) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे — विचार पुढे सुरु, खंडशः विचार व संमत करणे.

(१) "सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३३ — महाराष्ट्र कामगार कायदे (सुधारणा) विधेयक, २०२२"

(२) "सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३६ — महाराष्ट्र लोक आयुक्त विधेयक, २०२२."

विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, शशिकांत शिंदे, अभिजीत वंजारी, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३६ — महाराष्ट्र लोक आयुक्त विधेयक, २०२२" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ग) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे — विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

(१) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २ — महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (सुधारणा) विधेयक, २०२३"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री सचिन अहिर, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २ — महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (सुधारणा) विधेयक, २०२३" विधानपरिषदेच्या १० सदस्यांच्या प्रवर

समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, शशिकांत शिंदे, अभिजीत वंजारी, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २ — महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (सुधारणा) विधेयक, २०२३" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(२) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १ — मुंबई महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र महानगरपालिका (सुधारणा) विधेयक, २०२३"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.सचिन अहिर, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १ — मुंबई महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र महानगरपालिका (सुधारणा) विधेयक, २०२३" विधानपरिषदेच्या १० सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, शशिकांत शिंदे, सतेज ऊर्फ बंटी डी. पाटील, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १ — मुंबई महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र महानगरपालिका (सुधारणा) विधेयक, २०२३" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(३) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३ — डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ आणि महाराष्ट्र सीओईपी तंत्रज्ञान विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०२३"

विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, शशिकांत शिंदे, सतेज ऊर्फ बंटी डी. पाटील, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३ — डॉ.बाबासाहेब

आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ आणि महाराष्ट्र सीओईपी तंत्रज्ञान विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०२३" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

आठ : (क) (मंगळवार, दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०२३, बुधवार, दिनांक १ मार्च, २०२३, गुरुवार, दिनांक २ मार्च, २०२३, शुक्रवार, दिनांक ३ मार्च, २०२३ व बुधवार, दिनांक ८ मार्च, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

सर्वश्री प्रविण दरेकर, सुरेश धस, प्रा.राम शिंदे, सर्वश्री चंद्रशेखर बावनकुळे, प्रसाद लाड, रणजितसिंह मोहिते-पाटील, निलय नाईक, रामदास आंबटकर, रमेश कराड, प्रविण दटके, गोपिचंद पडळकर, श्रीकांत भारतीय, श्रीमती उमा खापरे, सर्वश्री विजय उर्फ भाई गिरकर, महादेव जानकर, अॅड.निरंजन डावखरे, सर्वश्री रमेशदादा पाटील, रामराव पाटील, प्रविण पोटे-पाटील, वसंत खंडेलवाल, अमरीशभाई पटेल, ज्ञानेश्वर म्हात्रे, राजहंस सिंह, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"मागील सरकारच्या कार्यकाळात, शेतकरी बांधवांच्या समस्यांकडे सातत्याने दुर्लक्ष करण्यात येणे, अतिवृष्टीग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाईपोटी मागील सरकारने एक वर्षात केवळ रु.६००० कोटी वितरित केलेले असतांना महायुती सरकारने रु.१२००० कोटी केवळ ७ महिन्यांच्या कालावधीत वितरित करून मागील सरकारच्या कार्यकाळात शेतकरी बांधवांवर झालेला अन्याय दूर करणे, अतिवृष्टीग्रस्त शेतकऱ्यांसाठी मदतीचे निकष महायुती सरकारने दिड पटीने वाढवून शेतकऱ्यांना अगोदरच्या मानकांपेक्षा अतिरिक्त मदत मिळेल याची काळजी घेणे, सत्तेवर येताच मागील सरकारने छत्रपती शिवाजी महाराज शेतकरी सन्मान योजनेची अंमलबजावणी थांबविणे व त्याच वेळेस नियमितपणे कर्ज भरणाऱ्या शेतकऱ्यांना रु. ५०,०००/- इतके प्रोत्साहन देण्याची घोषणा मागील सरकारने सन २०२०-२१ व सन २०२१-२२ या दोन्हीही अर्थसंकल्पीय भाषणात करूनही प्रत्यक्ष अंमलबजावणी करताना दिरंगाई करणे, परंतु शेतकरी हित लक्षात घेवून महायुती सरकारने सत्तेवर येताच शेतकरी बांधवांना प्रोत्साहनपर रु. ५०,०००/- देण्याची प्रक्रिया तात्काळ सुरू करून प्रत्यक्ष मात्र शेतकरी बांधवांच्या खात्यात आजपर्यंत रु. ४७०० कोटी जमा करण्यात येणे, विदर्भ, मराठवाडा व खान्देशासह उर्वरीत महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांच्या सिंचनाचा प्रश्न सातत्याने सत्तेवर असूनही मागील सरकारने कायमस्वरूपी सोडविण्याचा कधीही प्रयत्न

न करणे परंतू, त्याच वेळेस महायुती सरकारने माहे जून, २०१९ मध्ये वैनगंगा-नळगंगा नदी जोडप्रकल्प, कोकणात वाहून जाणाऱ्या १८७ अब्ज घनफुट पाणी मराठवाडा व खान्देशात वळविण्याची घोषणा करणे परंतू, मागील सरकारने ३२ महिन्यांच्या कार्यकाळात या शेतकरी हिताच्या प्रकल्पांकडे दुर्लक्ष करणे, नव्याने सत्तेवर येताच गत अधिवेशनात विदर्भ व मराठवाड्यासह उर्वरीत महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांची सिंचनाची समस्या कायमस्वरूपी सोडविण्यासाठी वैनगंगा-नळगंगा ते पैनगंगा प्रकल्पास मान्यता देणे, कृष्णा-भिमा-मराठवाडा स्थिरीकरण प्रकल्पासही मान्यता देणे, तसेच समुद्रात वाहून जाणाऱ्या १८७ टीएमसी पाणी मराठवाडा, खान्देशाकडे वळविण्याच्या प्रकल्पास गती देण्यात येणे, शेतकरी आत्महत्या रोखण्यासाठी केंद्र शासनाने मंजूर केलेला बळीराजा जलसंजीवनी प्रकल्प मागील सरकारकडून दुर्लक्षित होणे, शेतकऱ्यांसाठी अतिशय महत्वाच्या असणाऱ्या प्रकल्पास महायुती सरकारने सत्तेवर येताच गती देणे, मागील सरकारच्या ३२ महिन्यांच्या कार्यकाळात केवळ १४ जलसिंचन प्रकल्पांना सुधारित प्रशासकीय मान्यता देणे परंतू, महायुती सरकारने केवळ ६ महिन्यांच्या कार्यकाळात २३ जलसिंचन प्रकल्पांना सुधारित प्रशासकीय मान्यता देणे, या प्रकल्पांच्या माध्यमातून ५,२१,६५१ हेक्टर क्षेत्र सिंचनाखाली येवून त्याचा फायदा लाखो शेतकऱ्यांना होणे, जलयुक्त शिवार योजनेचा टप्पा २ नव्याने कार्यान्वित करून शेतकऱ्यांना दिलासा देण्याचे विद्यमान शासनाचे प्रयोजन शेतकरी बांधवांच्या शेतीकरीता दिवसा वीज पुरवठा करण्याची मागणी आघाडी सरकारकडून सातत्याने दुर्लक्षित होणे परंतू, महायुती सरकारने हा प्रश्न कायमस्वरूपी सोडविण्यासाठी मुख्यमंत्री सौरकृषी वाहिनी योजनेद्वारे शेती पंपाकरीता दिवसा वीज पुरवठा करण्यासाठी तातडीने प्रयत्न सुरू करणे, मागील सरकारच्या कार्यकाळात कृषी उत्पन्न बाजार समितीमध्ये शेतकऱ्यांना उभे राहण्याची मुभा नसणे परंतू, महायुती सरकारने शेतकऱ्यांना कृषी उत्पन्न बाजारसमितीमध्ये प्रतिनिधित्व मिळावे या उदात्त हेतूने कायद्यामध्ये आवश्यक ते बदल करणे, राज्यात ग्रामीण आरोग्य विभागांतर्गत हिंदू हृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे आपला दवाखाना योजना सुरू करून जिल्ह्या-जिल्ह्यांत आरोग्य सुविधा सहज उपलब्ध करण्याचे विद्यमान शासनाचे धोरण, कृषी उत्पन्न बाजार समितीमध्ये व्यापाऱ्यांसाठी मोठे गाळे बांधत असतांना शेतकऱ्यांसाठी साधी राहण्याची सोयही वर्षानुवर्षे उपलब्ध नसणे, ही बाब लक्षात घेवून प्रत्येक कृषी उत्पन्न बाजार समितीमध्ये एक शेतकरी भवन स्थापन करण्याची आवश्यकता असणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(ख) (गुरुवार, दिनांक २ मार्च, २०२३, शुक्रवार, दिनांक ३ मार्च, २०२३ व बुधवार, दिनांक ८ मार्च, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या

क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —
सर्वश्री अंबादास दानवे, एकनाथराव खडसे, सतेज उर्फ बंटी पाटील,
अॅड.अनिल परब, सर्वश्री शशिकांत शिंदे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, जयंत
पाटील, विलास पोतनीस, विक्रम काळे, अभिजीत वंजारी, सचिन अहिर,
अमोल मिटकरी, राजेश राठोड, नरेंद्र दराडे, सतीश चव्हाण, वजाहत मिर्झा,
अनिकेत तटकरे, जयंत आसगावकर, सुधाकर अडबाले, धिरज लिंगाडे,
कपिल पाटील, डॉ.प्रज्ञा सातव, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६०
अन्वये प्रस्ताव —

"राज्यातील शेतकरी प्रचंड अडचणीत आला असणे, प्रधानमंत्री कृषी
सिंचन योजना (पाणलोट विकास) टप्पा-२ मध्ये केंद्र शासनाकडून राज्याला
मिळालेल्या निधीमधून १ टक्काही रक्कम राज्याने खर्च केली नसल्यामुळे
संपूर्ण रक्कम केंद्र सरकारला परत करण्याची नामुष्की राज्यावर आली
असणे, शासकीय सेवकांच्या बदल्यांबाबतचा सुस्पष्ट कायदा असताना
कृषी मंत्री यांनी वर्ग ३ कर्मचाऱ्यांच्या बदल्या संदर्भात स्वतंत्र आदेश काढणे,
भरती व पदोन्नतीबाबत शासनाची मान्यता घेण्याचा तुघलकी आदेश काढला
असणे, राष्ट्रीय कृषी विकास योजना, पीक विमा योजना, बाजार हस्तक्षेप
योजना आणि मूल्य समर्थन योजना निधीसारख्या योजनांच्या तरतुदी
सातत्याने कमी केल्या जात असल्यामुळे शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नात लक्षणीय
घट होऊन त्यांचा कृषी उत्पादनावरही विपरीत परिणाम होत असणे,
पंतप्रधान कृषी सिंचन योजनेतून शेतकऱ्यांना तुषार आणि ठिबक
सिंचनासाठी असलेले अनुदान वाटप अनेक शेतकऱ्यांना झालेले नसणे,
"ग्रॉस डोमेस्टिक क्लायमेट रिस्क" या संस्थेने हवामान बदलाचा धोका
असलेल्या देशातील प्रसिध्द केलेल्या १०० राज्यांच्या यादीत महाराष्ट्राचाही
समावेश असणे, सदरहू धोका लक्षात घेऊन उपाययोजना सुचविण्यासाठी
दोन्ही सभागृहाची एक संयुक्त समिती गठीत करण्याची आवश्यकता,
महागाईचा सर्वाधिक फटका शेतकऱ्यांना बसला असून शेतीमालाचे दर
घसरले असणे, खते, कीटकनाशके, तणनाशके, बियाणे यांच्या दरात
सातत्याने वाढ होत असल्याने शेतकरी मेटाकुटीला आला असणे, ज्वारीवर
मावा तसेच तुडतुडे (डेल्फसीड) रोगाचा प्रादुर्भाव झाला असणे,
तृणधान्याच्या प्रक्रिया उद्योगांना चालना देण्यासाठी धडक कार्यक्रम राबवून
ठोस तरतूद करण्याची आवश्यकता, केंद्र, राज्याकडून सोयाबीन, कापूस,
कांदा, द्राक्ष, हरभरा उत्पादकांची फसवणूक झाल्यामुळे शेतकरी रस्त्यावर
आला असणे, सदरहू शेतकऱ्यांना दिलासा देण्याऐवजी सरकारकडून
शेतकऱ्यांवर लाठीचार्ज करण्यात आला असणे, छत्रपती शिवाजी महाराज

शेतकरी सन्मान योजनेत पात्र ठरुनही अद्याप हजारो शेतकरी लाभापासून वंचित राहिले असणे, सरकारच्या निष्क्रियतेमुळे पीक कर्ज देण्यासाठी बँक जाणीवपूर्वक विलंब करीत असून सिबील सक्ती अद्याप कायम असणे, प्रोत्साहन अनुदान योजनेचा लाभ हजारो शेतकऱ्यांना मिळाला नसणे, सहकारी संस्थांच्या नोंदणीत सरकारच्या हस्तक्षेपामुळे सहकारी संस्थांपुढे निर्माण झालेला प्रश्न, राज्यातील सहकारी साखर कारखान्यांना केंद्र सरकारच्या एनसीडीसी संस्थेकडून देण्यात येणाऱ्या कर्जामध्ये पक्षपातीपणा झाला असणे, सातबारा उताऱ्यावरील पीकपेरा नोंदी अभावी पालघर जिल्ह्यातील विक्रीअभावी पडून राहिलेल्या भात उत्पादकांना दिलासा देण्याची आवश्यकता, कांद्याचे दर सातत्याने घसरत असल्यामुळे कांदा उत्पादक हवालदिल झाला असणे, नाफेड मार्फत कांदा खरेदी निर्णय तातडीने घेण्याची आवश्यकता तसेच राज्यसरकारने स्वतःच्या तिजोरीतून भावांतर योजना सुरु करण्याची आवश्यकता, हमीभाव केंद्रावर धान विकणाऱ्या शेतकऱ्यांना दोन हेक्टरच्या मर्यादित प्रति हेक्टरी १५ हजार रुपये बोनस देण्याच्या हिवाळी अधिवेशनात केलेल्या घोषणा पूर्णपणे अपयशी ठरणे, महाराष्ट्र विद्युत वितरण महामंडळाकडून सातत्याने शेतकऱ्यांची वीज तोडली जात असणे, त्यामुळे शेतकऱ्यांमध्ये निर्माण झालेला असंतोष, तसेच ज्या गावांतून थकीत बिलाची रक्कम वसूल केली जाते त्या गावाच्या विकासकामांसाठी एकूण वसूल केलेल्या रकमेच्या ३० टक्के रक्कम विद्युत महामंडळाकडून देणे आवश्यक असताना त्याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, तसेच साहित्यांचा होत असलेल्या अपुऱ्या पुरवठ्यामुळे वीज जोडणी साठी होत असलेला विलंब, सिंगल फेजची नागरीकांकडून मोठ्याप्रमाणात मागणी होत असून त्याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, तसेच जुन्या डी.पी मुळे वारंवार वीज पुरवठा खंडीत होत असल्याने शेतकऱ्यांच्या पिकांचे होत असलेले नुकसान, अतिवृष्टीची मदतही अद्याप सर्व पात्र शेतकऱ्यांपर्यंत पोहोचली नसणे, तसेच अतिवृष्टीमुळे रस्ते व पुलांचे नुकसान झालेले असणे, तसेच जनावरांचा देखील मृत्यू झाला असणे, उक्त नुकसानीकडे शासनाचे दुर्लक्ष होत असून नागरीकांना अजून कोणतीही मदत मिळाली नसणे, केंद्र व राज्य शासनाच्या माध्यमातून रोजगार हमी योजना राबविण्यासाठी कडक निर्णय घेण्यात आल्यामुळे रस्ते दुरुस्ती करण्याच्या कामामध्ये अडचणी येत असणे, त्यामुळे उक्त योजनेतर्गत करण्यात येणाऱ्या कामांवर ग्रामसेवकांनी बहिष्कार घातला असणे, तसेच मनरेगा योजनेमध्ये महाराष्ट्र राज्य पिछाडीवर गेला असणे, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

— अशासकीय कामकाज —
(बैठकीच्या अखेरचे २ १/२ तास)

नऊ : (क) अशासकीय विधेयके :-

पुरःस्थापनार्थ —

- (१) "सन २०२३ चे वि.प.वि. क्रमांक १ — महाराष्ट्र राज्यात लैंगिक गुन्ह्यांना प्रवृत्त करणाऱ्या जाहिराती, जाहिरात-फलक लावण्यास, समाज माध्यमांवर व संकेतस्थळांवर प्रसिद्ध करण्यास प्रतिबंध करण्याबाबत विधेयक, २०२३" — श्री. अंबादास दानवे, वि.प.स. यांचे.
- (२) "सन २०२३ चे वि.प.वि. क्रमांक २ — महाराष्ट्र अल्पभूधारक शेतकरी यांना निवृत्तीवेतन देण्याबाबत विधेयक, २०२३" — श्री. अंबादास दानवे, वि.प.स. यांचे.
- (३) "सन २०२३ चे वि.प.वि. क्रमांक ३ — महाराष्ट्र राज्यातील युवक-युवतींना बेरोजगारी भत्ता विधेयक, २०२३" — श्री. अंबादास दानवे, वि.प.स. यांचे.
- (४) "सन २०२३ चे वि.प.वि. क्रमांक ४ - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (सुधारणा) विधेयक, २०२२" - श्री. अंबादास दानवे, वि.प.स. यांचे.
- (५) "सन २०२३ चे वि.प.वि. क्रमांक ५ - महाराष्ट्र प्रकल्पबाधित व्यक्तींचे पुनर्वसन (सुधारणा) विधेयक, २०२२" - श्री. अंबादास दानवे, वि.प.स. यांचे.
- (६) "सन २०२३ चे वि.प.वि. क्रमांक ६ - महाराष्ट्र (नागरी क्षेत्र) झाडांचे संरक्षण व जतन (सुधारणा) विधेयक, २०२२" - श्री. अंबादास दानवे, वि.प.स. यांचे.

(ख) विचारार्थ -

- (१) "सन २०२१ चे वि.प.वि. क्रमांक २ - महाराष्ट्र राज्य विशेष मागास प्रवर्ग-अ (एसबीसी-ए) करिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील

जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण विधेयक, २०२१" - श्री.कपिल पाटील, वि.प.स. यांचे

- (२) "सन २०२१ चे वि.प.वि. क्रमांक ७ - महाराष्ट्र धर्म द्वेषास आणि प्रेषित, पैगंबर व धर्मस्थाने यांची विडंबना करण्यास प्रतिबंध करण्यास विधेयक, २०२१" - श्री.कपिल पाटील, वि.प.स. यांचे

विधान भवन,
मुंबई,
दिनांक : ९ मार्च, २०२३

राजेन्द्र भागवत
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद.

असुधारित